

HISTORIEBREV NR. 2

FEBRUAR 2021

ENERHAUGEN, GRØNLAND OG TØYEN HISTORIELAG

Redaktør: Jørn-Kr. Jørgensen – jornjoer@gmail.com - Redaksjon: Karin Arnesen og Olav Rune Bastrup

PROFESSORBOLIGENE PÅ TØYEN

Dette huset lå på Ola Narr Professorløkke på Tøyen, Holmboes løkke, som ble revet en gang på 1990- tallet etter en tidligere brann. Beliggenheten var ca 100 m nord for Bellevue, like ved gangveien som fører forbi Tøyenbadet og opp til Økernveien, ved den gamle Tøyen Stasjon.

Professor Andreas Holmboe inviterte en gang en fotograf hjem til sommerhuset sitt på Tøyen.

Etter noen pent oppstilte bilder utenfor huset

var det tid for å leke seg. Fotografiet er fra rundt 1870 (under t.v.), så lekenheten foregår med alvorlige miner.

Historien om professorløkkene på Tøyen er historien om en ganske annen tid. Med professorembetet kom retten til en løkke på Tøyen stor nok til å fø to kuer. Slik kunne

professorene sikre seg god tilgang på fersk melk

og grønnsaker. På 1830-tallet hadde behovet endret seg, og professorene fikk lov til å bygge sommerbolig på løkkene. Holmboes professorløkke (øverste bilde) ble oppført i 1846 og het den gang Belvedere. Den var ikke langt unna Bellevue, som i dag er barnehage. På folkemunne ble Belvedere senere kalt Holmboes løkke.

DA SKØYTEISEN LÅ BLANK

Bildet til høyre viser øvre del av sirkustomta på Tøyen mellom Finnmarks gata (t.v.) og Monrads gate.

Til høyre ligger Botanisk Have, til venstre Ola Narr.

Her var det skøytebane. Bildet er tatt før 1963 -

Munch-museet er under bygging (bak trærne midt i bildet). Det ble åpnet i -63. Dette var vår barndoms-

og ungdoms tumleplass; om sommeren sirkus, om

vinteren skøyter. Ola Narr lå og ventet med sin akebakker. Det var et flott sted å vokse opp - før «synden kom inn i verden» med fargefernsynet! (JKJ).

OLA NARR VAR ET PARADIS

Vi var noen som vokste opp i området rundt Ola Narr mellom Munch-museet og Carl Berners plass. Her hadde vi en sjelden flott tumleplass hvor det «i de dager» også var mulig å stå på ski, hoppe i bakke og det ble arrangert ulike typer skirenn. Dette bildet er fra 1950-årene. Gaten til venstre i bildet, må være Sofienberg gaten og blokkene må være de såkalte «statsblokkene». Dette var et flott sted å vokse opp - vinter som sommer, og minnene er så mange at det kunne ha vært skrevet oppvekstromaner nettopp om dette området. (JKJ).

HAVEGATEN PÅ TØYEN SÅ EN GANG SLIK UT
Havegaten (i 2021 Hagegata) tidlig på 1900-tallet. Fasadene med de utstikkende takarkene er fascinerende. Ingen av disse bygningene finnes i dag. Her har Tøyen-folk kommet og gått, og selv om så godt som alt er modernisert og gaten har fått et helt annet utseende, er det en atmosfære her som aldri blir borte. Den henger ved og vil alltid være der. (Foto: Nasjonalbiblioteket.)

Gaarden No. 8 Stupindgaden (Enerhaugon) der er i udmærket god Stand, frit og smukt beliggende sælges ved Schøyen Lakkegaden No. 16 eller Larsen Nygaden No. 9.

Realisation af Potteplanter.

Afdøde Gartner Siebkes Samling af Pottplanter udsælges til Godtkjøb fra hans Have i Tøiengaden.

TØYEN II – 0581 OSLO

Tøyen II er et OBOS-borettslag i Helgesens gate 76 og 78 og Monrads gate 21. Borettslaget sto helt ferdig i 1945 og består av både ett-, to- og tre-romsleiligheter. Tøyen II tilhører bydelen Grünerløkka, og ligger midt mellom Carl Berners plass og Munchmuseet/Botanisk hage. Tøyenbadet som er siste stopp i Helgesens gate, ligger et steinkast unna. Mellom disse to blokkene - 76 og 78 vokste jeg opp og bodde til jeg var 18 år. Det var spennende, trygt og morsomt.

I dag ser gården annerledes ut, men minnene blir aldri borte. Telefonkiosken er borte, lekeplassen er forandret,

balkongene ser annerledes ut og det er satt opp fire, fem lysmaster. Helgesens gate 78 - t.h. - var den første bygården som var ferdig klar til innflytting etter at krigen var over i 1945. (JKJ).

GRØNLANSLEIRET 73

Dette huset som tilhørte i Middelalderen Munkekloster Gaard, blev i 1838 solgt fra Oslo Hospital til residerende kapellan Wilhelm Henrik Buch for 1850 specidaler og i aarlig grundleie 12 specidaler. Neste eier blev i

1847 cand. juris Hans Konow paa Ladegaarden for 4000 specidaler og efter ham i 1857, den fortjente orthopæd August Tidemand, efter hvis død i 1883

enken avhendet nogen parceller (Schweigaards

gate 48 og 50) inden hun i 1891 solgte gaarden til snekker Adolf Iversen for den nette sum av 21 000 kroner. I doktorers hus bodde broren, folkelivsmaleren Adolf Tidemand – som malte noen av Norges flotteste landskapsmalerier - under sine

jevnlige sommerbesøk i hovedstaden - og her døde han 25. august 1876. I dag – 2021 – er det prektige huset en saga blott... Denne flotte tegningen holder det heldigvis «i live» for

historiske entusiaster.

GRØNLAND I 1969

Det er skikkelig vinter i dette bildet fra Grønland i 1969 som Thorbjørn Gustavsen har tatt. - Det der mer et bilde fra «vår egen tid» men også her ser vi store forandringer. Hjørnegården til høyre ved Tøyenbekken er revet for lenge siden og erstattet av et moderne kontor- og forretningsbygg. - Det som ligger støtt og trofast, er «Asylet» i den grønnule bygningen. Det var her Norges første sykepleierskole så dagens lys.

DE GAMLE LÆRERE FRA TØYEN

En av livets mer interessante opplevelser, har vært å treffe gamle lærere fra folkeskolen – Tøyen – i voksen alder. Selv om mange av dem er gått over i evigheten, er det noen igjen - og et par av dem er blitt gode venner. Forleden traff jeg en. Vi minnet hverandre om både den

ene og tredje episoden, og selv om ikke alt var like bra, er det tross alt mye hyggelig å se tilbake på.

Livet skapes av opplevelser, og opplevelsene fra skoledagene hører med. Det fyller ut "livets puslespill og kart" og skaper en spennende helhet som kaller på både smil og tårer. Og best av alt: Det er til å leve med!

Dessuten, minnene fra den gangen dør aldri.

Her er et godt minne å trekke på smilebåndet av:

Jeg hadde Hans Bransarbakken i tresløyd. Rett etter

sommerferien begynte jeg på et emne som skulle bli en lysestake. Emnet var stort og kanskje mer enn jeg kunne overkomme. Jeg høvlet og høvlet og etter et par måneder – ute i september en gang, var det mer en «plate» enn noe som noen gang ville bli en lysestake.

Jeg konfererte med Bransarbakken. Vi ble enige om at jeg kanskje kunne lage en brødfjel isteden. Så tenkt, så gjort. - Jeg høvlet videre, og til slutt – i oktober – var jeg nede på det nivået så det kunne bli en fjøl ca. to cm tykk i formatet 20 x 25 – sånn passe så mine foreldre kunne ha den på kjøkkenbordet- eller benken ved frokosten med nybakt brød på.

Vi hadde akkurat fått en rissepenn med varme på sløyden. Denne satt jeg med en sløydtid og risset følgende tekst inn på brødfjela: «Ære være Gud i høyden – denne har jeg laget på sløyden!» (det var jo snart jul, ikke sant?).

Det var godt ment, og det ble godt mottatt av mine foreldre, men tiden er gått og fjøla er borte for lenge, lenge siden og finnes trolig som en råttent trebit på ei søppeldyng. Samme kan det være – men det er et artig minne fra skoledagene på Tøyen. (Jørn-Kr. Jørgensen).

HOPPBAKKEN PÅ OLA NARR

Så mange som 50 000 tilskuere kom til Ola Narr 17. mai 1948 for å se et skirenn. 75 000 "liter" snø ble fraktet i kjølevogner fra Finse. 62 hoppere deltok i rennet, som ble arrangert av Sørli Idrettsforening. Det ble en suksess og gjentatt året etter. Ideen om sommerhopprenn ble tatt med til London og i 1950 ble det bygget en bakke i Hampstead Heath. Ola Narr het Ole Arnesen og var fra Gol i Hallingdal. Han var født i 1803 og kom til Oslo som ung. Han jobbet hos den siste

stattholder i Norge, greve von Platen. Grevinnen forlangte at han skulle gå i silkebukser og lakksko. Derfor klengenavnet "Ola Narr". Han var senere gårdbruker på Tøyen og høyden øst for Carl Berner er oppkalt etter ham.

ENERHAUGEN, GRØNLAND OG TØYEN HISTORIELAG

c/o Interkulturelt Museum (IKM), Tøyenbekken 5, 0188 Oslo

E-mail: egt.historielag@gmail.com - Org.nr. 924 634 766 Bankkonto: 1813 31 32690 - Vipps: 611188